

**Програма розвитку освіти
Стрийської територіальної громади
на 2021-2025 роки**

Стрий – 2021

ЗМІСТ

1	Вступ	ст. 3
2	Мета та цілі Програми	ст. 3
3	Напрями Програми	ст. 3
4	Заходи/проекти Програми	ст. 6
5	Фінансове забезпечення Програми	ст. 6
6	Організація виконання, координація та контроль	ст. 7
Додатки		
1	Паспорт Програми	ст. 8
2	Ресурсне забезпечення Програми	ст. 9
3	Стислий аналіз розвитку галузі освіти Стрийської територіальної громади	ст. 10
4	Перелік завдань, заходів Програми	ст. 18

1. Вступ

У 2020 році завершилась реалізація Програми розвитку освіти м. Стрия на 2017–2020 роки. Програма розвитку освіти Стрийської територіальної громади на 2021–2025 роки (далі – Програма) є логічним продовженням попередньої. Водночас Програма враховує кардинальні зміни, які відбулися в українському суспільстві та обумовили реформування всіх сфер суспільного життя, зокрема галузі освіти. Реформування освітньої галузі – це відповідь на суспільний запит, адже саме освіта забезпечує якість людського капіталу, який є основою соціально-економічного розвитку країни та потребу людини як соціальної та духовної особистості.

Нормативно-правовою основою для розроблення Програми стали новоприйняті закони України «Про освіту» (2017), «Про повну загальну середню освіту» (2020), а також відповідні постанови Верховної Ради та Кабінету Міністрів України.

Головна мета програми – нова висока якість освіти на всіх рівнях. Основою освітньої реформи є затверджена концепція «Нова українська школа» на 2017–2029 роки, яка передбачає проведення докорінної та системної реформи загальної середньої освіти, зокрема змісту, педагогіки, системи управління, системи державного фінансування, нормативно-правового забезпечення освітньої галузі.

2. Мета та цілі Програми

Мета: трансформація освітньої системи Стрийської територіальної громади на основі Закону України «Про освіту».

Цілі:

1. Сприяти трансформації змісту освіти на формування компетентностей XXI століття.
2. Створити безпечне, інклюзивне, ґрунтоване на довірі, демократичне, національно орієнтоване, мотивуюче до навчання освітнє середовище як основу якісної освіти.
3. Забезпечити ефективний професійний розвиток педагогічних працівників.
4. Впровадити розумне урядування та фінансову, академічну, кадрову й організаційну автономію закладів освіти.

3. Напрями Програми

Досягнення мети і цілей Програми забезпечується впровадженням заходів/проектів за 6-ма напрямками (сферами діяльності), кожен з яких містить обов'язкові складові, що відповідають цілям Програми, – **зміст освіти, освітнє середовище, кадровий потенціал**. Всі проекти/заходи Програми розбиті за 6-ма тематичними напрямками, а саме:

- 1) дошкільна освіта;
- 2) повна загальна середня освіта;
- 3) спеціальна освіта;
- 4) позашкільна освіта;
- 5) професійний розвиток педагогічних працівників;

б) управління освітою.

I. Дошкільна освіта

Мета: кожна дитина має доступ до якісної дошкільної освіти, спрямованої на розвиток первинного соціального досвіду та позитивних особистісних якостей як передумови формування наскрізних умінь та ключових компетентностей.

Завдання:

1. Підтримувати розроблення та апробацію освітніх програм і навчальних курсів, що дозволяють ефективно реалізувати вимоги Базового компонента дошкільної освіти та програми розвитку дитини, які відповідають інтересам батьків і місцевих громад.
2. Стимулювати професійне зростання педагогічних працівників регіональної системи дошкільля. Розвивати професійні цифрові компетентності педагогічних працівників.
3. Підтримувати ініціативи, спрямовані на саморозвиток спільнот закладів дошкільної освіти, самооцінювання якості та ефективності освітнього процесу.
4. Зберегти та розбудувати мережу закладів дошкільної освіти усіх форм власності.

II. Повна загальна середня освіта

Мета: випускники школи є відповідальними громадянами (патріотами) і самодостатніми, творчими та креативними особистостями, які мають ґрунтовні знання та володіють компетентностями, що потрібні в сучасному світі.

Завдання:

1. Підтримувати розроблення та апробацію освітніх програм і навчальних курсів, що дозволяють ефективно реалізувати стандарти початкової та базової загальної освіти, відповідають запитам і потребам учнів і місцевих громад.
2. Оберігати здоров'я учасників освітнього процесу.
3. Організовувати різного виду змагання між учасниками освітнього процесу з метою виявлення їхніх обдарувань, розвитку креативності та вольових якостей.
4. Підвищити ефективність освітнього процесу через впровадження сучасних технологій та засобів навчання, зокрема дистанційного та змішаного навчання.
5. Стимулювати професійне зростання педагогічних працівників.
6. Підтримувати ініціативи, спрямовані на саморозвиток спільнот ЗЗСО, самооцінювання якості та ефективності освітнього процесу.
7. Модернізувати мережу ЗЗСО територіальних громад області.

III. Спеціальна освіта

Мета: діти з особливими освітніми потребами отримують якісну загальну освіту, реабілітаційно-корекційну і медичну допомогу, навички соціалізації та розвиток індивідуальних здібностей.

Завдання:

1. Підтримувати ініціативи з розроблення змісту допрофільної підготовки та профільного навчання, забезпечення інклюзивного навчання у спеціальних та інклюзивних класах ЗЗСО.
2. Стимулювати професійне зростання педагогічних працівників спеціальних та інклюзивних класів ЗЗСО.
3. Забезпечити спеціальні та інклюзивні класи ЗЗСО сучасним комп'ютерним обладнанням і широкодіагональним інтернетом.
4. Підвищити ефективність освітнього процесу через впровадження сучасних технологій та засобів навчання.

IV. Позашкільна освіта

Мета: діти та молодь мають можливість розвитку своїх творчих здібностей, здобуття первинних професійних знань, вмінь і навичок, необхідних для подальшої самореалізації та професійної діяльності.

Завдання:

1. Підтримувати ініціативи з розроблення змісту допрофільної підготовки та профільного навчання, забезпечення інклюзивного професійного навчання у позашкільних закладах освіти.
2. Стимулювати професійне зростання педагогічних працівників позашкільних закладів освіти, у тому числі розвивати професійні цифрові компетентності.
3. Посилити спроможність Малої академії наук та створити умови для інноваційної діяльності інших закладів позашкільної освіти.
4. Підвищити ефективність освітнього процесу через впровадження сучасних технологій та засобів навчання.
5. Застосовувати механізми публічно-приватного партнерства в позашкільній освіті.

V. Професійний розвиток педагогічних працівників.

Мета: сприяння професійному розвитку педагогічних працівників, забезпечення їхньої психологічної підтримки та консультування із широкого кола питань, пов'язаних з освітнім процесом.

Завдання:

1. Забезпечити підготовку педагогічних працівників та їх професійного розвитку.
2. Популяризувати кращі практики успішних закладів освіти та кар'єрні досягнення педпрацівників.
3. Підтримувати розвиток центру професійного розвитку педагогічних працівників (ЦПРПП)
4. Посилити спроможність ЦПРПП у професійному зростанні педагогічних працівників.

VI. Управління освітою

Мета: управління освітою на регіональному рівні забезпечує ефективний менеджмент, децентралізацію управлінської вертикалі, формування сервісних підходів та розумну автономізацію закладів освіти.

Завдання:

1. Забезпечити систему моніторингу сфери освіти з метою прийняття ефективних управлінських рішень.
2. Завершити децентралізацію управлінської вертикалі та забезпечити автономію закладів освіти.
3. Впроваджувати систему е-урядування.
4. Підтримувати ініціативи з розроблення освітніх програм та організації навчання, що забезпечують ефективну професійну підготовку керівників закладів освіти та управлінців освітньої сфери в питаннях менеджменту.

4. Заходи/проекти Програми

Реалізація Програми відбувається на проєктній основі, що дозволяє ефективно здійснювати її менеджмент, акумулювати наявні та заплановані ресурси, визначати конкретні результати і показники в розрізі кожного проєкту, а відтак і Програми загалом. З огляду на багатогранність поняття «освіта» всі проєкти/заходи Програми розбиті за 6-ма тематичними напрямками, а саме:

- 1) дошкільна освіта;
- 2) повна загальна середня освіта;
- 3) спеціальна освіта;
- 4) позашкільна освіта;
- 5) педагогічна освіта;
- 6) управління освітою.

Перелік проєктів наведений у *додатку 3*.

Напрями використання бюджетних коштів та зміни до них з визначеним обсягом фінансування щорічно затверджуються рішенням ради, що приймається на засіданнях сесії Стрийської міської ради.

Проекти капітального будівництва, реконструкції, реставрації та капітального ремонту входять до складу Програми соціально-економічного та культурного розвитку Стрийської територіальної громади на поточний рік. Перелік об'єктів освітньої інфраструктури та обсяги фінансування щорічно затверджуються рішенням Стрийської міської ради.

5. Фінансове забезпечення Програми

Фінансування Програми здійснюється в межах асигнувань, передбачених міським бюджетом, а також з інших джерел, не заборонених чинним законодавством України, у тому числі з державного бюджету, з інших місцевих бюджетів, проєктів міжнародної технічної допомоги, за рахунок коштів суб'єктів господарювання.

Головним розпорядником коштів виступає управління освіти Стрийської міської ради.

Перерахування коштів з обласного бюджету здійснюється на підставі заявок головного розпорядника коштів щодо їх потреби, у межах затверджених обсягів видатків на проекти Програми в обласному бюджеті, з урахуванням обсягів виконаних робіт, співфінансування з місцевих бюджетів (при потребі) та помісячного розпису. Ресурсне забезпечення Програми наведено в *додатку 2*.

Складання і подання фінансової звітності про використання коштів здійснюється в установленому законодавством порядку.

Контроль за цільовим та ефективним використанням коштів покладається на головного розпорядника коштів, органи місцевого самоврядування, замовника та виконавця робіт.

Щорічно управління освіти Стрийської міської ради, як головний розпорядник коштів, у термін не пізніше одного місяця після затвердження рішенням міської ради показників міського бюджету подає на погодження постійної комісії з питань освіти, Стрийської міської ради пропозиції щодо використання бюджетних коштів на виконання заходів/проектів згідно з *додатком 3*.

6. Організація виконання, координація та контроль

Розробником і замовником Програми є управління освіти Стрийської міської ради.

Організація та виконання Програми покладається на управління освіти Стрийської міської ради, відповідні структурні підрозділи міської ради, на старост Стрийської ТГ, та заклади освіти. До реалізації заходів Програми можуть залучатися державні, комунальні та громадські установи та організації, інститути громадянського суспільства, які визначаються замовником на конкурсних засадах.

Внутрішній фінансовий контроль за цільовим використанням бюджетних коштів здійснює управління освіти Стрийської міської ради.

Контроль за виконанням Програми покладається на постійну комісію з питань освіти, науки Стрийської міської ради.

Секретар міської ради

Мар'ян БЕРНИК

Паспорт
Програми розвитку освіти Стрийської ТГ на 2021–2025 роки

Повна назва Програми	Програма розвитку освіти Стрийської територіальної громади на 2021–2025 роки
Ініціатор розроблення Програми	Стрийська міська рада Управління освіти Стрийської міської ради
Дата, номер документа про затвердження Програми	Рішення Стрийської міської ради від «__» _____ 2021 року №__
Розробник Програми	Управління освіти Стрийської міської ради
Співрозробники Програми	Постійна комісія з питань освіти Стрийської міської ради; Центр професійного розвитку педагогічних працівників. Відділ економічного розвитку та стратегічного планування
Відповідальний виконавець Програми	Управління освіти Стрийської міської ради
Учасники Програми	Управління освіти Стрийської міської ради Центр професійного розвитку педагогічних працівників. Відділ економічного розвитку та стратегічного планування Фінансове управління Стрийської міської ради Відділ капітального будівництва Старости Стрийської ТГ Заклади освіти
Термін реалізації Програми	2021–2025 роки
Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації програми (тис. грн)	У 2021 році – 491236,0 тис. грн, у 2022-2025 роках визначається щорічно при затвердженні державного та обласного бюджетів

Начальник управління освіти

Лідія СТАСЕНКО

**Ресурсне забезпечення
Програми розвитку освіти Стрийської територіальної громади
на 2021 – 2025 роки**

тис. грн

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання Програми	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2025 рік	Усього витрат на виконання Програми
Усього,	491236,0	У межах бюджетних призначень	У межах бюджетних призначень	У межах бюджетних призначень	У межах бюджетних призначень	491236,0
<i>у тому числі</i>						
▪ державний бюджет	213356,8	У межах бюджетних призначень	У межах бюджетних призначень	У межах бюджетних призначень	У межах бюджетних призначень	213356,8
▪ обласний бюджет		У межах бюджетних призначень	У межах бюджетних призначень	У межах бюджетних призначень	У межах бюджетних призначень	
▪ місцевий бюджет	263704,3	У межах бюджетних призначень	У межах бюджетних призначень	У межах бюджетних призначень	У межах бюджетних призначень	263704,3
▪ кошти небюджетних джерел	14174,9					14174,9

Начальник управління освіти

Лідія СТАСЕНКО

**Стислий аналіз розвитку галузі освіти
Стрийської територіальної громади**

Демографічна ситуація

Аналіз демографічної ситуації в регіоні засвідчив, що в наступні 10 років наростатимуть такі тенденції:

- поступове зменшення дітей дошкільного та молодшого шкільного віку – у закладах дошкільної освіти та щорічне зменшення кількості першокласників;
- активізація процесу урбанізації, що спричинить диспропорції у навантаженні на освітню інфраструктуру.

Дошкільна освіта

На території Стрийської ТГ у комунальній власності знаходяться 26 закладів дошкільної освіти (ЗДО), 12 навчально-виховних комплексів (НВК) з підрозділом дошкільця, що становить 97,4% та 1 (один) у приватній власності, що становить 2,6%.

В мережі ЗДО Стрийської ТГ 79,5% (31 заклад) становлять заклади загального розвитку, решта – комбіновані, санаторні та спеціальні заклади. У Стрийській ТГ показник завантаження ЗДО в місті становить на 100 місцях 150 дітей, у сільській місцевості на 100 місцях - 101 дитина.

Зміст освітнього процесу. Освітній процес набуває характеру не прямого, а опосередкованого навчання, здійснюється під час спільної діяльності дитини і дорослого, адекватної для можливостей дітей. Проблемним залишається забезпечення цілісності процесу та його особистісно-орієнтованого характеру.

Освітнє середовище. Згідно з результатами оцінки стану готовності ЗДО до нового навчального року, не всі керівники закладів змогли забезпечити дітям поживне, приготоване за сучасною рецептурою харчування, створити сучасне предметно-просторове середовище. Частині вихователів досі притаманний авторитарний стиль спілкування з вихованцями та їх батьками.

Інклюзія в ЗДО. Станом на 01.01.2021 року у Стрийській ТГ у 5-ти ЗДО функціонує 5 інклюзивних груп (7 дітей). Проблемаю є невідповідність кількості місць в інклюзивних групах кількості дітей, які їх потребують.

Кадровий потенціал ЗДО. У 2020 році у ЗДО Стрийській ТГ налічувалось 866 працівників, з яких 46% педагогічного персоналу та 54% технічного персоналу. Порівняно невелика заробітна плата у сфері дошкільної освіти спричиняє відтік молодих спеціалістів. Значна частина педагогічних працівників поки що не має навичок ефективного використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій, проектної діяльності через низький рівень забезпечення ЗДО комп'ютерним обладнанням.

Фінансування потреб дошкілля. Сьогодні дошкільна освіта повністю фінансується з місцевих бюджетів і є заручником доходів громад.

Основні проблеми дошкільної освіти:

- відсутність цілісної організації освітнього процесу;
- формалізований підхід до організації харчування, застаріла рецептура, порушення норм харчування в окремих ЗДО;
- невідповідність кількості місць в ЗДО потребам, насамперед потребам міста;
- низьке охоплення дошкільною освітою дітей у сільській місцевості;
- неповна відповідність матеріально-технічного забезпечення та умов праці критеріям безпечності і комфортності, демократичності та прозорості прийнятих рішень;
- невідповідна статусу педагогічного працівника оплата праці, непрестижність професії вихователя, відсутність ефективних стимулів та дієвого механізму залучення випускників закладів вищої педагогічної освіти до роботи у сфері дошкільної освіти, особливо у сільській місцевості.

Повна загальна середня освіта

На території Стрийської ТГ функціонує 44 заклади загальної середньої освіти (ЗЗСО) комунальної форми власності із двома філіями (23 I-III ступеня, 13 I-II ступеня, 8 I ступеня).

Тенденцією сьогодні є оптимізація освітньої мережі, динаміка якої зростає в період децентралізації та реформування освіти. Оптимізація відбуватиметься переважно шляхом пониження ступеня ЗЗСО, закриття малокомплектних шкіл або їх перетворення у філії опорних закладів.

На території Стрийської територіальної громади функціонує 3 (три) опорні школи із двома філіями.

Здійснюється підвезення здобувачів освіти та педагогічних працівників. При цьому ефективність функціонування опорних закладів суттєво ускладнюється такими проблемами, як незадовільний стан значної частини доріг, а також нестача шкільних автобусів. Сьогодні існує потреба в 1 додатковому автобусі для довозення учнів до опорних закладів.

«Нова українська школа» (НУШ). На сьогодні ЗЗСО Стрийської ТГ переходять на нові державні стандарти початкової та базової середньої освіти, обирають зміст, формат та надавача послуг з підвищення кваліфікації, проходять педагогічну сертифікацію, модернізують освітнє середовище відповідно до вимог НУШ.

Зміст загальної середньої освіти. Ключовою проблемою загальної середньої освіти залишається суттєвий розрив між змістом освіти та життєвими викликами, перед якими сьогодні опиняється дитина. Не вдається також подолати нерівний доступ до якісної загальної освіти.

Школа усе ще не зорієнтована на компетентнісне навчання. Більшість учнів нездатні освоювати навчальний матеріал самостійно. Їх досі не вчать ставити собі освітні цілі, визначати результати своєї діяльності, розподіляти час, відповідати за дотриманням термінів справи. Учням бракує позитивних стимулів навчатись. Традиційно одним із таких стимулів вважаються предметні

олімпіади. Однак більшість учнів не бере в них участі. Отож, актуальним залишається пошук інших стимуляторів підвищення якості навчання.

Освітнє середовище ЗЗСО – це сукупність об'єктивних зовнішніх умов, факторів, соціальних об'єктів, необхідних для успішного функціонування освіти. Проблемними питаннями тут є неухильне погіршення здоров'я школярів та педагогів, зокрема зростання кількості дітей і дорослих з надлишковою вагою, зумовлене нераціональним харчуванням та низькою руховою активністю вчителів та учнів під час перебування в школі. Не менш серйозними викликами для освітян є низька мотивація учнів до навчання, поширення практик цькування учнів та вчителів.

Інформатизація ЗЗСО. У 2020 році завдяки субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію заходів, спрямованих на підвищення якості освіти у Стрийській ТГ, зокрема на закупівлю комп'ютерного обладнання для початкових класів за програмою «Нова Українська школа» виділено кошти в сумі 1271,9 тис. грн. Ці кошти освоєно в повному обсязі. Забезпечення мережею Інтернет ЗЗСО Стрийської ТГ 100%. Однак модернізація цифрового середовища в освітніх установах міста є постійно актуальною. Проблемою інформатизації освіти залишається не лише низький рівень цифрових компетенцій учнів багатьох шкіл, але й існування значного розриву цифровізації між учителем і учнем, міською та сільською школою. Особливу актуальність якості комп'ютерного забезпечення закладів освіти та відповідних компетенцій вчителів набули в умовах вимушеного переходу на дистанційну форму навчання у зв'язку з поширенням пандемії COVID-19. Основними проблемами, які суттєво ускладнили дистанційну роботу, є: відсутність в учнів та вчителів достатньої кількості комп'ютерної техніки та доступу до мережі Інтернет поза межами освітнього закладу; відсутність в учителів навичок дистанційної роботи та недостатній рівень володіння комп'ютерними програмами, цифровими сервісами.

Інклюзивна освіта. Станом на 01.01.2021 року у Стрийській ТГ освіту здобували 67 дітей з особливими освітніми потребами, які навчалися у 18 ЗЗСО, адаптованих для надання відповідних послуг. Педагогічний супровід таких дітей забезпечували 48 асистентів вчителів.

Для здійснення психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в Стрийській працює один інклюзивно-ресурсний центр (ІРЦ). Методичне забезпечення ІРЦ здійснює обласний ресурсний центр підтримки інклюзивної освіти. Водночас в ІРЦ бракує педагогічних працівників з тифло- та сурдоосвітою. Потрібно також оновити програмне забезпечення комп'ютерної техніки ІРЦ.

Кадровий потенціал системи загальної освіти. У 2020/2021 н.р. педагогічний персонал ЗЗСО Стрийської громади становить 1243 особи. Заслужених вчителів 5, Учителів методистів -113, Старших учителів -451.

Фінансування потреб загальної освіти. Загальний обсяг фінансування загальної середньої освіти Стрийської ТГ з місцевих бюджетів у 2020 р. складає близько 20% усіх видатків зведеного бюджету регіону, а середній обсяг видатків у розрахунку на одного учня – 25,4 тис. грн. При цьому середня

вартість підготовки одного учня у міських ЗЗСО була 20,0 тис. грн, а в сільських школах – 30,8 тис. грн.

Основні проблеми системи загальної середньої освіти:

- нерівний доступ до якісної загальної освіти; розрив між успішністю учнів міських та сільських шкіл;
- відсутність програм та навчально-методичних матеріалів для дистанційного та змішаного навчання;
- поширення насильства та булінгу (цькування), зокрема практики цькування в Інтернеті (кібербулінг);
- порівняно низькі показники сформованості читацької й математичної компетентності та компетентності у природничих науках;
- нераціональне харчування та низька рухова активність учителів та учнів під час перебування в школі, що погіршує стан здоров'я, сприяє зростанню кількості дітей і дорослих з надлишковою вагою;
- недостатня та нерівномірна оцифрованість освітнього середовища;
- низький рівень мотивації педагогів до професійного зростання, зумовлений, зокрема, неефективністю систем оплати праці, атестації та підвищення кваліфікації педпрацівників;
- старіння педагогічних кадрів; брак молодих креативних педагогів;
- неспроможність більшості вчителів використовувати сучасні методи й інструменти дистанційного навчання;
- практика управління школами та викладання окремих предметів (зокрема в малокомплектних школах) педагогами, які не мають відповідної кваліфікації; відсутність у більшості керівників ЗЗСО та педагогічних працівників досвіду стратегічного планування освітнього процесу;
- необхідність оптимізації шкільної мережі;
- недостатня керованість системи освіти в умовах запровадження нового освітнього законодавства та адміністративно-територіального поділу.

Спеціальна освіта

У 2020-2021 н.р. у ЗЗСО №11 функціонує 2 класи для дітей з особливим освітніми потребами, в яких виховуються та отримують реабілітаційно-корекційну допомогу 17 дітей.

У територіальній громаді функціонує КУ «Інклюзивно - ресурсний центр» Стрийської міської ради Стрийського району Львівської області, робота якого спрямована на забезпечення прав дітей з особливими освітніми потребами від 2 до 18 років на здобуття дошкільної та загальної середньої освіти, а також у професійних (професійно-технічних) закладах освіти, шляхом проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини з особливими освітніми потребами, надання їм психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг та забезпечення їх системного кваліфікованого супроводу. У закладах Стрийської територіальної громади навчаються, виховуються, отримують психолого-педагогічну та корекційно - розвиткову допомогу близько 182 дітей.

Зростання кількості дітей шкільного віку з особливими освітніми потребами зумовлює потребу як у набутті досвіду інклюзивної освіти, так і в збереженні та модернізації спеціальної освіти: оновленні її змісту й методик, облаштуванні сучасного освітнього середовища, більш ефективному доборі кадрів, забезпеченні можливостей реалізації права кожної дитини з особливими освітніми потребами на вибір типу освітнього закладу, змісту і форм освіти.

Зміст освіти. Сучасна освітня політика базується на декількох принципах навчання дітей з особливими потребами. Інклюзивна освіта – це частина цієї політики, головна ідея та зміст якої зумовлює організацію інклюзивного навчання – від соціалізації у навчальному закладі до соціалізації у суспільстві. Спільне навчання не тільки гарантує рівні права дітей, а й забезпечує можливість дітям з психофізичними вадами відвідувати ті заклади, які б вони відвідували, якби були здоровими.

Освітнє середовище. Наявна матеріально-технічна і навчально-методична бази у Стрийській територіальній громаді відповідають сучасним вимогам. В освітніх закладах міста дотримуються цінностей інклюзивної освіти, її принципи та ідеї формують у громаді переваги такої освіти, а саме: прийняття дитини суспільством, створення дружніх відносин та зв'язків з ровесниками, покращення комунікативних навичок, вищій рівень академічної успішності.

Кадровий потенціал ІРЦ та інших закладів освіти загалом відповідає вимогам кваліфікації педагогічних працівників. Водночас у закладах бракує дефектологів (олігофренопедагогів, сурдо- та тифлопедагогів), вчителів-реабілітологів, практичних психологів.

Основні проблеми функціонування системи спеціальної освіти:

- недостатня увага суспільства до потреб дітей з особливими освітніми потребами та якісної підготовки кадрів;
- потреба в сучасних освітніх програмах, які б створювали можливості вибудовувати траєкторії особистісного та професійного розвитку педагогів та сприяти розвитку вихованців;
- оновлення матеріально-технічної та навчально-методичної бази;
- подолання виникаючих бар'єрів в освітньому процесі через відповідність рівня складності шкільних завдань здібностям та вмінням дитини з особливими освітніми потребами;
- відсутність спеціально облаштованого майданчика для розвитку та дозвілля

Позашкільна освіта

У 2020-2021 році (без ДЮСШ) у Стрийській ТГ функціонує 4 заклади позашкільної освіти, де займається 3990 дітей. Питома вага дітей, охоплених позашкільною освітою становить 36%

У 2020 році ЗПО проведено 216 різноманітних організаційно-масових заходів, до участі в яких було залучено понад 69 % дітей шкільного віку.

Зміст освіти. Заклади позашкільної освіти використовують затверджені МОН України типові освітні програми, але можуть розробляти власні на основі

типових чи як експериментальні. Діючі освітні та навчальні програми не завжди відповідають запитам дітей та їхніх батьків, що обмежує можливості розвитку системи позашкілля.

Освітнє середовище. У намаганні задовольнити запити громадськості та батьків необхідне проведення моніторингу, зокрема шляхом громадських слухань де громадяни висловлять свої думки щодо ефективності роботи гуртків, секцій проведення масових заходів, участі їхніх дітей, внуків у обласних, Всеукраїнських конкурсах, змаганнях. Це якісний вплив на надання освітніх послуг позашкільним закладом, це активний розвиток творчих здібностей дітей, проведення якісних культурно-мистецьких міських заходів, які будуть спрямовані на розвиток громади. Програма охоплює всі групи мешканців: діти 4-16 років, підлітки та молодь, люди середнього віку, пенсіонери. Комунальні позашкільні заклади стикаються із серйозними труднощами, зумовленими застарілою матеріально-технічною та навчально-методичною базами, систематичним недофінансуванням потреб закладів, центрів і гуртків. Першочерговою потребою в умовах пандемії є забезпечення широкомасштабним доступом до мережі Інтернет, а також сучасною комп'ютерною технікою. Розрив цифровізації між педагогічними працівниками системи та її вихованцями, між можливостями міських і сільських гуртків, секцій, інших творчих об'єднань ще більший, ніж у мережі ЗССО. Особливої актуальності набули відповідні компетенції вчителів та необхідність забезпечення якісним комп'ютерним обладнанням у позашкільних закладах комунальної власності під час пандемії COVID-19 та організації дистанційного навчання.

Гострою потребою для дітей із сільської місцевості є також забезпечення довозу до закладів позашкільної освіти, що функціонують в містах. Нерівний доступ до якісної позашкільної інклюзивної освіти унеможливорює повноцінне залучення до освітнього процесу в закладах дітей з особливими освітніми потребами.

Кадровий потенціал. Чисельність педагогічних працівників ЗПО у 2019–2020 рр. у Стрийській ТГ становила 70 осіб. На сьогодні в ЗПО працює 5 педагогів віком до 30 років. Загальна тенденція – поступове збільшення кількості педагогічних працівників віком понад 55 років та зменшення віком до 30 років. Частина педагогів пенсійного та передпенсійного віку не володіють сучасними комп'ютерними технологіями на необхідному рівні.

Фінансування. Фінансування ЗПО здійснюється за рахунок коштів місцевого бюджету. На фінансування ЗПО у 2020 було виділено 15238,9 тис. грн., у 2021 році 16547,2 грн.

Основні проблеми позашкільної освіти Стрийської ТГ:

- нерівний доступ до якісної позашкільної освіти за показником «місто-село»;
- недостатні видатки на ЗПО з місцевого бюджету;
- труднощі з довозом дітей з сільської місцевості до закладів позашкільної освіти;
- недосконалість системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації педагогічних працівників для позашкільної освіти;

- необхідність активного впровадження різноманітних форматів методичної та науково-методичної роботи в умовах дистанційного навчання.

Професійний розвиток педагогічних працівників

Сучасний етап розвитку інформаційного глобалізованого суспільства зумовлює зміни підходів до професійного розвитку педагогів. Для того щоб впевнено себе почувати в сучасному освітньому середовищі, педагог має постійно вдосконалювати набуті та отримувати нові навички, постійно займатися особистісним і професійним саморозвитком. Сучасна реформа середньої освіти за концепцією «Нової української школи» – це орієнтація на основний результат навчального процесу – компетентність, яка є динамічною комбінацією знань, способів мислення, поглядів, цінностей, навичок, умінь, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність. Очевидно, що формувати в учнів ключові, предметні і міжпредметні компетентності мають педагоги, в яких на необхідному рівні сформована власна професійна педагогічна компетентність.

Професійний розвиток педагогічних працівників у закладах освіти Стрийської міської ТГ забезпечується шляхом проходження курсів підвищення кваліфікації на базі ліцензованих Міністерством освіти і науки України суб'єктів підвищення кваліфікації (КЗ Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» (педпрацівники навчаються за кошти обласного бюджету; кожний заклад освіти підписав відповідну угоду на 2021 рік), ЛНУ імені Івана Франка, НУ«Львівська політехніка», Львівського державного університету фізичної культури ім. Івана Боберського, Дрогобицький ДПУ імені Івана Франка) та шляхом самоосвіти.

Основні проблеми професійного розвитку педагогічних працівників:

- створення умов для забезпечення якості підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації педагогічних працівників відповідно до оновлених структури і змісту державних стандартів професійної освіти
- недостатнє науково-методичне забезпечення професійної компетентності педагогічних працівників у визначенні сучасних засобів, форм та методів, технологій змішаного та дистанційного навчання, виховання;
- недостатня цифрова компетентність педагогів;
- недостатня готовність педагогічних працівників до постійного зростання ролі самоосвіти.

Реформа управління освітою

Новоприйняті закони України «Про освіту» (2017) та «Про повну загальну середню освіту» (2020) акцентують роль автономізації закладів освіти як права суб'єкта освітньої діяльності на самоврядування та унормовують фінансову, академічну, кадрову й організаційну автономію закладів освіти.

Завдання управління освіти – напрацювати гнучку систему співпраці із освітніми закладами як юридично самостійними одиницями освітнього процесу. Суттєвим є дотримання розумно-необхідного балансу у сферах

підтримки – координування - контролю - спільної відповідальності за результат діяльності.

Функціонування наглядових (підклучальних) рад також є одним із механізмів контролю за автономією діяльності закладів освіти, елементом впровадження державно-громадського управління у сфері освіти.

Основні проблеми управління та фінансування:

- незавершеність реформ, відсутність чітких норм розмежування повноважень між управлінням освіти та органами виконавчої влади;
- здійснення управлінської діяльності за напрямком «фінансування» у 2-х площинах:

1) фінансової самостійності ЗЗСО та ЗДО міста;

2) централізованою бухгалтерією управління освіти потреб ЗЗО, ЗДО села та усіх позашкільних установ громади.

Начальник управління освіти

Лідія СТАСЕНКО